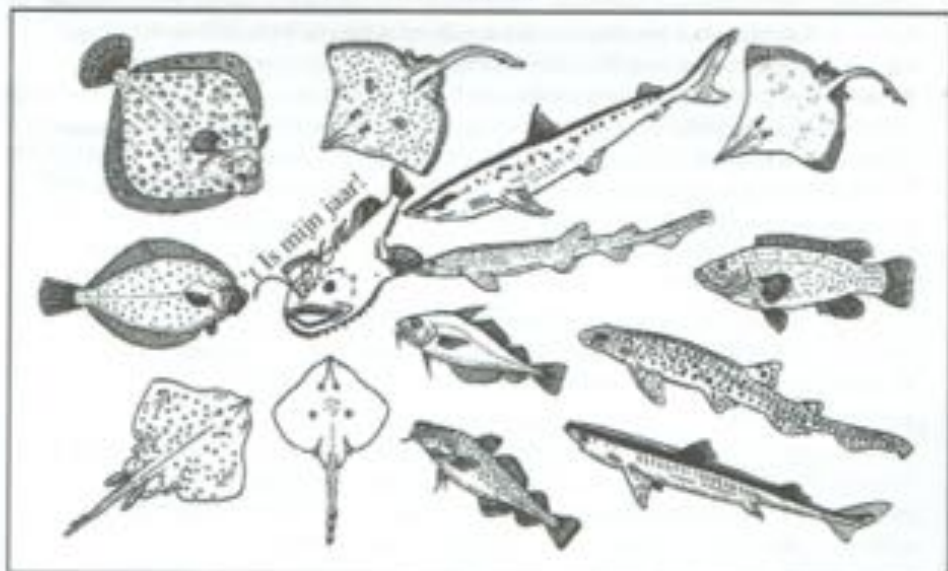

Vriendenkring van het Noordzee-aquarium Oostende

(Bestemming)

Driemaandelijks tijdschrift - 2^e trimester 1996 -nr 24
Afgiftekantoor Oostende X

In dit nummer : - Groepsreis naar Paradisio - Groepsreis naar
Duisburg - Fort Napoleon - Meiobenthos - Dag van de aarde -
Jan Desmet stelt tentoon - Oceaandag - Jan in de zak - Hirthals -
Zeenaald - De Walvis - O.47 - De Noordzee bemesten - Aquarium in
de vismijnkantine - Jan Urbanski - Visboeken - Ons Gazetje-

Geprint op chloro-vrij papier.

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990.

Lid van de Federatie der vrienden van de musea van België.

Adviserend lid van de Bond Beter Leefmilieu.

Lid van de Culturele Raad van Oostende.

Lid van de Milieuraad Oostende.

Lid van de stichting Vlaams Erfgoed.

De vereniging telt op eind december 1995 : 800 leden.

Er zijn 8 bestuursleden.

De Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende is de schakel tussen het Stadsbestuur van Oostende, de visserij, de leden van de kring en het publiek. De werking is aldus op vier vlakken gericht:

1 Naar het Stadsbestuur door informatie en adviezen te verschaffen omtrent de noden en behoeften van het Aquarium. De vereniging werkt mee aan de verdere uitbouw en inrichting van het Aquarium door het verrijken van de verzamelingen, door het bekomen van schenkingen of giften in eigendom of bruikleen, door het aanschaffen ten behoeve van het Aquarium door middel van door de vereniging bijeen te brengen fondsen van voorwerpen met waarde voor het Aquarium.

2 Naar de visserij toe om de nodige contacten te leggen voor de aanbreng van levend zeebiologisch materiaal.

3 Naar de leden toe door het uitgeven van een driemaandelijks tijdschrift en het uitwerken van een programma voor de leden: reisbezoeken, voordrachten, feesten enz.

4 Naar het publiek toe door het promoten van het Aquarium, door tentoonstellingen te organiseren, drukwerken uit te geven en in het algemeen alles doen wat van aard is om de publieke belangstelling voor het Noordzee-Aquarium te stimuleren.

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad en genieten een korting van 50% op het toegangsgeld tot het Aquarium. Deze korting wordt toegestaan door het Stadsbestuur Oostende en dit op vertoon van de lidkaart Vriendenkring Noordzee-Aquarium.

U kan lid worden door overschrijving van een jaarlidgeld van 250 fr. op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende. Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Het Noordzee-Aquarium is gans het jaar geopend op alle week-ends en dagelijks van 1 april tot 30 september. Openingsuren: van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur.

Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gids en vertoon van een informatiefilm op elke dag van het jaar.

Aanvraag daartoe dient gericht aan havenkapitein-directeur P. Vermandel Sluis Demey te 8400 Oostende tel. 059/32 16 69

Voor alle informatie Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende tel. 059/50 08 76

Uw lidmaatschap is de daadwerkelijke steun voor de vereniging. We danken U ervoor.

Beste Vrienden,

U zult misschien wel al gehoord en gezien hebben op de TV of gelezen in de pers dat te Nieuwpoort het Vlaams Europees Centrum doelstelling 5b-programma gelinstalleerd werd. Het 5b-programma voorziet in maatregel A.4.4. in de uitbouw van het visserijtoerisme waarvan de totale kost geraamd wordt op 120 miljoen BF.

Daarom werd contact opgenomen met de stafmedewerker van het permanent secretariaat van het Vlaams Europees Centrum te Nieuwpoort om te vragen of de mogelijkheid bestaat dat het Aquarium in aanmerking komt in het 5b-programma, waarop het antwoord positief was.

De steunpercentages voor visserijtoerisme zijn als volgt voorzien :

33,3 % steun E.U.

33,3 % steun Vlaams Gewest

8,3% steun Provincie

25% private inbreng

Nu de mogelijkheid bestaat dat er tot 75 % subsidie kan verkregen worden voor een visserijgebonden project met attractieve, toeristische, culturele en milieu-educatieve waarde heeft onze vereniging een projectidee opgesteld dat kwalitatief voldoende argumenten in deze zin kan aanhalen. Dit project werd besproken in de bestuursvergadering van onze vereniging op maandag 26 februari 1996.

Op 28 februari 1996 werd het projectidee «Modernisering en uitbreiding van het Noordzee-Aquarium Oostende» gestuurd aan de bevoegde overheid (de Burgemeester en de Havenkapitein-directeur) met de hoop dat de stedelijke Overheid van Oostende het welwillend zal onderzoeken gezien de Stad Oostende als eigenaar van het Aquarium ook initiatiefnemer moet zijn voor de mogelijk uitbouw ervan.

Het projectidee dat een viertal bladzijden A4 formaat getypte tekst beslaat voorziet in een geraamd budget van 50 miljoen waarvan 37,5 miljoen kan gesubsidieerd worden en waarvoor de stad Oostende een bedrag van ongeveer 12,5 miljoen zou moeten voorzien verdeeld over twee jaar. Kris Lambert, Schepen voor cultuur, zei in zijn toespraak voor de Culturele Raad op 19 januari 1996 dat er tussen droom en werkelijkheid niet alleen praktische maar ook financiële bezwaren staan.

Welnu, we menen dat door de mogelijke subsidie het financieel bezwaar heel heel sterk gedaald is voor de droom van een duurzaam modern milieu-educatief en attractief toeristisch Aquarium voor Oostende.

Over het verdere verloop ervan houden we onze leden op de hoogte en ijveren voort ten bate van het Noordzee-Aquarium Oostende.

Namens het Bestuur
R. Coelus
Voorzitter

VAN BOOM TOT KLOMP

Wie Geraardsbergen zegt, denkt onmiddellijk aan de fameuze «maur» waar wielrenners zich doodzwoegen in de omloop van HET VOLK en de ronde van Vlaanderen. Even buiten Geraardsbergen in de kleine fusiegemeente Grimminge vinden we de artisanale klompenfabriek van Paul Steenhoudt. Een rondleiding in de ateliers met de baas als gids laat zien hoe uit een boomstam door ambachtslui klompen voor de voet vervaardigd worden in allerlei maten en soort.

Gezellig is het er ook bij de familie Steenhoudt die de bezoekers ontvangt op een koffietafel met mattetaart van de streek. Je kan er niet alleen gewone en orthopedische klompen kopen maar de dochter des huizes graveert ook je naam in een souvenirklompje.

Uit sympathie

Javerne - Pup

“J Putje

Vergoede bediening

Klein maar gezellig

Vis en Yachtverkeerbehaer welkom

Open alle dagen van 10u tot 22u

St. Paulusstraat 27. Oostende - Tel. 059/80 81 11

GROEPSREIS MET AUTOBUS FRIO NAAR PARADISIO (Domein van Cambron) IN HENEGOUWEN Zaterdag 4 mei 1996

Vertrek : 7.00u St Antoniuskerk Opex Oostende
 7.15u Gerechtshof Canadaplein Oostende
 7.30u Parking Visserijschool John Bauwens

Programma

Met de bus van Oostende naar Geraardsbergen

9.00u : bezoek aan de klompenfabriek Steenhoudt te Grimminge-Geraardsbergen.
 Koffie met matjetaart, rondleiding in de fabriek en videofilm over de
 klompenmakerij (zie blz. 4 en 6)
 11.00u : vertrek naar het domein Cambron-Casteau Parc Paradisio
 12.30u : middagmaal in het Kasteel Louis XVI van Cambron

Menu - Aperitief van het huis
 - Cocktail van zeevruchten
 - Gebraden kalkoenborstfilet met kroketten
 - Napolitaans Ugebak
 - Mokka

Drank inbegrepen (2 glazen per persoon, wijn of pils of frisdrank) water op tafel.

14.00u : Rondrit met het parktreintje, gevolgd door vrij bezoek in gans het park.
 16.00u : Roofvogelshow
 18.00u : Vertrek naar de Kluisberg.
 Vrij bezoek met entertainment naar willekeur, gelegenheid voor vrij avondmaal.
 21.00u : Vertrek van de Kluisberg terug naar Oostende alwaar
 aankomst tussen 22u en 22.30u.

Prijs per persoon voor de busreis heen en terug, bezoek aan de klompenfabriek met koffie en matjetaart, bezoek aan Paradisio met middagmenu en drank inbegrepen : **1.500 fr**

Hoe inschrijven ?

Er wordt maar één bus ingelegd (50 plaatsen)

Eerst telefonische reservering van uw plaats bij R. Coelus, tel 059/23.62.37 of het Aquarium, tel 059/50.08.76. Betaling door overschrijving op rek. 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium.

Ingeschrevenen die omwille van omstandigheden niet kunnen meegaan worden terugbetaald indien er vervangers zijn. Betalen na reservering ten laatste tot 22 april 1996. Iedere medereiziger krijgt enkele dagen voor de reis een brief toegestuurd met meer informatie en documentatie.

ONTSPANNING EN AVONTUUR IN HET PARC PARADISIO

Het parc Paradisio is een ornitologische tuin van 52 hectaren waar men meer dan 2500 vogels uit de hele wereld een thuis hebben gevonden. Het bevindt zich in België tussen Bergen en Aat in de provincie Henegouwen en is gevestigd in het Domein van Cambron. Het domein Cambron was al in de 12e eeuw beroemd door de cisterciënserabdij waarvan nog gedeelten zijn overgebleven zoals de abdijstoren, de crypte, de slottoren, de abdijboerderij en de monumentale tuintrap.

Kasteel Louis XVI

Tot groot genoegen huizen de mooiste vogels ter wereld tussen die prachtige historische overblijfselen, en zijn gehuisvest in prachtige volières of lopen vrij rond. Treed binnen in een immense volière van 100 meter lang en 15 meter hoog en loop er tussen de ibissen, de ooievaars en lepelaars. Bewonder de vlucht van de arenden en gieren. Ontdek in een tropische serre de toekans, neushoornvogels en soorten papegaaien. Op wandel door het domein zie je allerlei watervogels, pelikanen, pinguïns, aalscholvers, mariboos enz. Kuier langs de vijvers ook in het lommer van 300 jaar oude oosterse platanen en in de maand mei staan ook veel planten in bloei. In het Renaissance-kasteel Louis XVI is een restaurant gevestigd waar we het middagmaal nemen in een gezellig decor.

Met een treintje maken we een rondrit en krijgen zo een compleet overzicht van het prachtig domein. De roofvogelshow moet je zeker ook meemaken wanneer arenden en valken vrij de lucht inzweven om dan terug uit de hand van de valkenier een lekker brokje te krijgen.

DOMAINE DE CAMBRON

GROEPSREIS NAAR DUISBURG EN DUSSELDORF

Reis georganiseerd door de scheepsmodelbouwclub «De Dissel» van het Visserijmuseum te Oostduinkerke in samenwerking met de vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende.

Zaterdag 11 mei 1996

Opstapplaatsen : 6u00 Parking van het Visserijmuseum Oostduinkerke
6u30 Aan de St.-Janskerk Oostende
6u50 Aan de afrit van Loppem (rotonde)
7u50 Aan het Crest Hotel te Antwerpen

Programma : 9u 30 Koffiestop te Sevenum AC Restaurant

11u Te Duisburg bezoek aan het museum voor de binnenscheepvaart en het raderstoomschip «Oscar Huber»

Van Duisburg reizen we verder naar Dusseldorf alwaar er mogelijkheid is tot middagmaal in het restaurant «Im Nordpark» Men kan zelf zijn lunchpak of boterhammen meenemen of ter plaatse één van onderstaande menu's bestellen

- Kipfricassé «Princess» met asperges en paddestoelen, Bali-rijst en sla 18,90 DM
- Hespenschnitzel «Jäger Art» met paddestoelen in roomsaus, frieten en sla 18,90 DM
- Rijnlands gebrad in rozijnensaus met amandelen, kompot en spätzle (fijne deegwaar) 19,90 DM
- Gesmoorde kabeljauw in mosterd- en dragonsaus, petersalicaardappelen en sla 19,90 DM
- Slaschotel «Nicoise» met tonijn, kaas en ei, toast en boter 15,90 DM

De bestellingen zullen op de bus worden opgenomen en naar het restaurant doorgebeld worden tijdens de rit.

In de namiddag bezoeken we dan het Löbbecke-Museum en de Aquazoo (zie uitleg verder)

18u terugreis Dusseldorf-Oostduinkerke met dezelfde stopplaatsen in omgekeerde orde als bij de heenreis.

23u aankomst te Oostduinkerke, onderweg wordt ook nog gestopt te Sevenum voor mogelijks avondeten.

Prijs per persoon voor de busreis heen en terug, de baantaksen, de BTW, de museumtoegangen **1300 fr.**

Hoe inschrijven ?

Reserveer uw plaats telefonisch met Coelus R. Tel.059/23 62 37 of het Aquarium 059/50 08 76. Betalen vooraf op REK. 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium ten laatste tot 5 mei. Kontant kan ook betaald in het Aquarium.

Vergeet niet Duits geld aan te schaffen !

DUISBURG - DUSSELDORF

Duisburg

is de grootste binnenhaven van Europa en het is dan ook normaal te noemen dat we daar het museum vinden van de binnenscheepvaart.

Je kan er alle modellen zien van Duitse binnenschepen die allemaal op dezelfde schaal gebouwd zijn zodanig dat je ze goed onderling kan vergelijken wat grootte betreft. Naast het vele scheepstuig dat te bezichtigen is kan je ook plaats nemen in een moderne stuurkabiné en jezelf binnenschipper wanen. We bezoeken ook de stoomsleeboot «Oscar Huber» die gebouwd werd in 1922 maar nu museumschip is. Het vaartuig is 80 meter lang en 22 meter breed. Het is voorzien van 5 meter hoge schoepenwielen aan stuur- en bakboordzijde en worden aangedreven door een stoommachine van 1550 PK.

Het vaartuig liep 7 knopen en ontwikkelde een trekkracht van 7000 ton, waarmee het 7 aken van 1000 ton kon voort slepen. Je kan van het schip de raimen bezoeken en indrukwekkend zijn de stoommachine en de stoomketels.

Dusseldorf

is de hoofdstad van Noordrijn-Westfalen en van ouds een cultuur- en industriegebied. 3000 bedrijven uit 50 verschillende landen hebben er hun kantoren en meer dan 300 Japanse firma's hebben van Dusseldorf een klein Tokio gemaakt.

De Aquazoo is gelegen in het Nordpark van de stad.

Dit aquariumcomplex werd ingehuldigd in 1987 en vindt zijn oorsprong in het openstellen voor het publiek van de zeedieren-collecties van Theodor Löbbecke, een Duitse natuurkundige.

Men ziet overal waterdieren. Er zijn 10 grote aquariums, 68 kleinere, 31 terrariums, 26

insectariums, 184 vitrines en een tropische planten halle. Men ziet er pinguins, alligators, slangen, hagedissen, Atlantische en tropische vissen, ook levende schelpdieren zoals de beroemde nautilussen.

Zeer interessant is ook het geologisch museum met zee-fossielen en voorhistorische dierskeletten. Dat alles in een uniek educatief kader. Het museumgebouw is architecturaal zeer modern en gelegen in een prachtig park.

NIEUWE LEDEN SEDERT 1 JANUARI 1996

1. Acken Ward, Eigenhaardstraat 25, 8400 Oostende
2. Beyen Marc, Noordzeedreef 11, 8670 Koksijde
3. Bogaert Claudette, Nieuwstraat 19 bus 5, 8400 Oostende
4. Boussemaere-Mackelberghe, Guldensporenlaan 2 bus 1, 8400 Oostende
5. Brouckaert Eric, Dudenhovenlaan 75, 8620 Nieuwpoort
6. Cools Etienne, Duinenweg 155, 8400 Oostende
7. de Bruin H., Akkabapad 151, MP Rotterdam 3067, Nederland
8. Dedrie Jan, Gerststraat 93, 8400 Oostende
9. Decraemer-Blommaert N., Voorhavenstraat 117, 8400 Oostende
10. Degreef-Vanlaethem, Vefstenstraat 64, 3080 Tervuren
11. De Paradijvis-club, Cafeteria wielingenbad, 8420 De Haan
12. Dereu Jacky, Milleukantoor 419, Stadhuis, 8400 Oostende
13. Desmidt Mario, Evendijk Oost 109, 8380 Zeebrugge
14. Dbelft Timmie, Kersenlaan 18, 8400 Oostende
15. Ernst Johan, St Paulusstraat 27, 8400 Oostende
16. Gidsenkring Lange Nelle, Floralaan 7, 8400 Oostende
17. Gonsaeles Wilfried, Rozenpad 16, 8434 Westende
18. Guilini Jean-Pierre, Constant Permekelaan 62, 8400 Oostende
19. Heemkring De Plate, Rode Kruisstraat 4, 8400 Oostende
20. Jacobs Pauline, Frans Musinstraat 35, 8400 Oostende
21. Jaquaet Christiane, Toekomststraat 20, 8400 Oostende
22. Jonckeere Alfons, Visserskaai 18, 8400 Oostende
23. Jonckeere Willem, Molenstraat 18, 8400 Oostende
24. Jooris Didier, Guldensporenlaan 16 bus 7, 8400 Oostende
25. Labens Willy, Dahlialaan 36, 8400 Oostende
26. Maes Erwin, Lotuslaan 73, 8400 Oostende
27. Muylle Gustaaf, Duinenstraat 44, 8450 Bredene
28. Quaghebeur Richard, Jacob Besagestraat 88, 8400 Oostende
29. Reyzerbove Brenda, Metselaarstraat 10/1e, 8400 Oostende
30. Schepens Michael, Gelijkheidstraat 142b, 8400 Oostende
31. Simoens Roger, Groentenmarkt 2 bus 2, 8400 Oostende
32. Stafford Geoffrey, Ooststraat 66, 8400 Oostende
33. 't Gouden Klokje, Voorhavenstraat 51, 8400 Oostende
34. 't Vissershuis, Schoorbakkestraat 80, 8600 Pervijze
35. Unesco Voeringscentrum, Edg. Farazijnstraat 32, 8670 Koksijde
36. Van Acker André, Hillanestraat 55, 9160 Lokeren
37. Van Assche Noel, Alfons Pieters 126 bus 7, 8400 Oostende
38. Vanhee Roger, Groenedijkstraat 102, 8450 Bredene
39. Vansuyt Ronald, Duinenstraat 204, 8450 Bredene
40. Verleene Christiane, Oosthinderstraat 15, 8400 Oostende
41. Theuninck J.M., Inlichtingen Stadhuis, 8400 Oostende
42. Willems Marina, Vingerlingsstraat 17 bus 15, 8400 Oostende

**ALLE NIEUWE LEDEN VAN HARTE WELKOM
IN DE VRIENDENKRING.**

ERELIJST VAN STEUNENDE LEDEN 1996

Naast hun lidmaatschapsbijdrage gaven ze nog een extra-steun voor de vereniging. Aan alle vrienden onze oprechte dank en waardering ervoor. Deze bijdrage verruimt de werking van de vereniging.

Deze lijst kan en mag natuurlijk nog aangevuld worden !

Aercke-Zonnekeyn
 Alleman Fernand
 Angele Vishandel
 Anseeuw Andre
 Anseeuw Michel
 Ant. Zeeaquariumclub
 Belpaeme Blanche
 Belpaeme Maria
 Callebout-Coenye Blanche
 Callewaert-Seys Hilda
 Carly Ronald
 Cattoor Freddy
 Claessens-Versluys H.
 Cloet Henri
 Coelus R.
 Decraemer-Blommaert
 De Gendt Carlos
 Delanghe Alain
 De Maria Lorenzo
 Dewaegenaere Johanna
 Defloor Emiel
 Derdeyn Fernand
 Devriendt Gilberte
 Duvivier Paul
 Duynslager Cyriel
 Eerebout Edgard
 Flitser Jan
 Flitser Bart
 Flitser August
 Flitser-Ghevaert Chr.
 Geryl Roger
 Goethaels Gust
 Goethaels Rika
 Heirwegh Eddy
 Herman Gilbert
 Heschburg Vic

Kiekens Willy
 Kooy Willy
 Lancweert Modest
 Lauwers Paul
 Lodewijckx Herman
 Moyaert-Belpaeme L.C.
 Pickery Roger
 Rappé Hubert
 Rappé André
 Rappé Willy
 Serie Eddy
 Smissaert Emiel
 St Martin Jules
 Taverno Sixties
 Tourlouasse Henri
 Van Acker André
 Vanbillemont Prosper
 Vandekerckhove Marc
 Vandoorn-Depoorter
 Vanhecke-Cordier
 Vanhoeck Arthur
 Verbeke Frans
 Verleye Daniel
 Verschorre Norbert
 Versluys Willy
 Vlietinck Jean
 Vyvey Jean
 Westerlinck René
 Willaert Jean-Pierre
 Westvl. Gidsen Lange Nelle
 Wijnsberghe-Barbaix

Ledersfeest Noodleze Aquariums 10 februari 1996

Stonde van links naar rechts : Arnieel Hugbeert - schipper 0.627 met zilveren vis trofee, Merv Hugbeert , Pops Sietman , Pops Sietman, Dupak J.P., schipper Yves Marin, Hans de Boijman, Robert Coe-
 bus, Gekinkeld : Luc Bogaert - schipper 0.62 met de gouden vis trofee , Verhaaske Patrick, Merv Bogaert, Rini Maarel

1. GESCHIEDENIS VAN HET FORT NAPOLEON

Het Fort Napoleon is het belangrijkste krijgsmonument in Vlaanderen dat herinnert aan de Napoleontische tijd. In 1803-1804 wordt op bevel van Napoleon op het oostelijk havenhoofd van Oostende een batterij met vijf stukken geschut gebouwd: de Batterij Napoleon. De bedoeling is een eventuele Engelse aanval vanuit zee af te slaan. Er is een gelijkaardige batterij op het westelijk havenhoofd voorzien, maar die is blijkbaar nooit helemaal uitgebouwd. Het voorstel van generaal Davout, opperbevelhebber van de Franse troepen langs de Vlaamse kust, om een batterij in de duinen ten oosten van de havenaal (op de plaats van het latere Fort Napoleon) te bouwen, wordt aanvankelijk niet weerhouden.

Naar aanleiding van een keizerlijk bezoek in Oostende in 1810, beveelt Napoleon de bouw van een fort in de Bredense duinen ten oosten van de Oostendse vaargeul. Het fort wordt opgetrokken volgens een standaardplan dat opgemaakt is door de Franse militaire ingenieurs, ook elders worden dergelijke forten opgericht: aan onze kust ten westen van Oostende (het na 1814 door de Engelse voltooide Fort Wellington, thans verdwenen) en te Blankenberge (een kleiner type fort, waar tot 1872 de Blankenbergse vuurtoren op zal staan, gesloopt voor de bouw van het Casino). De bouw van de forten moet gezien worden in het kader van Napoleons plannen voor een invasie van Engeland. Hiertoe is de concentratie van een sterke troepenmacht aan de Vlaamse kust en de versterking van de havens - vooral Oostende - noodzakelijk.

De bouw van het fort, dat aanvankelijk Fort Imperial heet (en dus niet Fort Napoleon, de naam van de keizer is immers al verbonden aan de batterij op het oostelijk havenhoofd), gaat vlot. Honderden werklieden worden ingezet, zowel opgeleide plaatselijke bouwvakkers als een grote groep Spaanse krijgsgevangenen. In de herfst van 1811 zijn de funderingen gereed en rijzen de muren reeds op tot een hoogte van 85 cm boven de begane grond. Een jaar later is het metselwerk voltooid. In 1813 en 1814 werkt men aan de binneninrichting: Bij de val van het keizerrijk is het fort klaar om in gebruik te worden genomen.

Na het vertrek van de Fransen wordt het fort korte tijd door de Engelsen bezet (1814). Vanaf 1815 is er een Hollands garnizoen in ondergebracht en wordt het omgedoopt tot Fort Willem I. Na de revolutie van 1830 en het ontstaan van het koninkrijk België, krijgt het alweer een nieuw garnizoen en een nieuwe naam : Fort Leopold. Vrij snel daarna komt echter de naam Fort Napoleon in gebruik, die tot nu zal standhouden.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog moderniseert de Duitse bezetter het Fort, onder andere door het installeren van elektrische verlichting, en richt het in tot een vrij luxueus onderkomen voor Duitse officieren. Uit die tijd dateren de muurschilderingen die thans nog gedeeltelijk bewaard zijn. De nieuwe bewoners brengen ook twee ingangen aan in de ringmuur. Na de Duitse nederlaag in 1918 wordt het Fort geplunderd door de plaatselijke bevolking. Het Fort Napoleon ligt er een aantal jaren verlaten bij, tot in 1932 de Oostendse historicus, stadsbibliothecaris en archivaris Carlo Loontjens er een Oostends Heemkundig Museum inricht, dat talrijke bezoekers lokt. Een deel van de schietgaten wordt verruimd tot ramen, om meer licht binnen te laten. De ophaalbrug wordt vervangen door een betonnen toegangsweg.

Aan het bestaan van Loontjens' museum komt abrupt een einde, wanneer in 1940 de Tweede Wereldoorlog losbarst. Het scenario van '14-'18 herhaalt zich : de Duitsers nemen het bouwwerk in gebruik en na de aftocht van de bezetter wordt het Fort het doelwit voor vandalisme.

Na de oorlog blijft het Fort militair domein, maar het wordt niet meer gebruikt. Het valt ten prooi aan weer en wind, aan spelende kinderen, vandalen en...alpinisten. Op 6 juli 1976 wordt het als monument beschermd, zonder dat dit evenwel concrete gevolgen heeft voor een betere bescherming tegen verdere aftakeling.

In 1995 wordt het Fort, op dat moment nog steeds eigendom van de federale staat, onteigend door de Vlaamse overheid om het in erfpacht te geven aan de Stichting Vlaams Erfgoed. De restauratie kost 12,8 miljoen BF.

Het Fort zal in de toekomst een duidelijke rol spelen als cultuurmonument binnen zijn nabije maar ook stedelijke omgeving, met de nadruk op de historische en monumentale waarde. Daarnaast zal Het Fort Napoleon onderdak kunnen bieden aan tijdelijke socio-culturele activiteiten.

2. LIGGING VAN HET FORT NAPOLEON

Het Fort Napoleon bevindt zich in de duinen ten oosten van de Oostendse havengeul, op grondgebied dat sinds 1877 tot Oostende behoort. Door de aanleg van haveninfrastructuur en wegen, door industrialisering en bebouwing is het duinenareaal rond het Fort de jongste anderhalve eeuw sterk aangetast. In de onmiddellijke omgeving liggen dan ook zowel een bedrijfzone als een woonzone.

EERSTE LEDENDAG SVE (Stichting Vlaams Erfgoed)

Op zondag 3 maart 1996 organiseerde SVE haar eerste ledendag met een bezoek te Oostende aan het Fort Napoleon.

420 leden uit gans Vlaanderen verzamelden in het NMBS-station te Oostende en groepsgewijs werd met een overzetbootje van de RMT naar de oosteroever gevaren alwaar een bus klaar stond om de bezoekers naar het Fort te voeren. Ter plaatse gaf een stadsgids uitleg en kon men zien hoe ver de renovatie van het Fort al gevorderd was. Te 16 uur was er dan een plenumbijeenkomst in het station te Oostende alwaar toespraken werden gehouden door de heer Luc Martens, Vlaams Minister voor cultuur, de heer Johan Vanderheyden, Voorzitter SVE, en Kris Lambert, Oostends schepen voor cultuur.

In afspraak met vzw Toerisme Oostende zal het Fort Napoleon al kunnen bezocht worden tijdens de zomermaanden 1996.

MEIOBENTHOS

Het meiobenthos (Meio (gr.)-kleiner en Benthos (Gr.)-bodem) is een verzamelnaam die staat voor alle in de bodem levende dieren van intermediaire grootte : dit betekent groter dan het microbenthos (voornamelijk éencelligen) en kleiner dan het macrobenthos (alle bodemlevende ongewervelde dieren groter dan 2mm). De meest typische diergroepen die tot het meiobenthos behoren zijn de nematoden of rondwormen, de copepoden of roeipootkreeftjes, turbellariën of platwormen, en kleine polychaeten of borstelwormen. Andere, eerder sporadisch voorkomende groepen zijn oligochaeten, kinorhynchen, tardigraden, ostracoden en gastrotrichen.

Meiobenthos in de DIEPZEE

De diepzeebodem bestaat uit verschillende topografische delen : een continentale helling die zich uitstrekt van de rand van het kontinentaal plat (200m) tot de abyssale vlakte (meestal 4500 tot 6000 meter diep) in het midden van de oceanen. De abyssale vlakten worden plaatselijk onderbroken door typische dieprestructuren zoals diepe canyons (tot meer dan 11000 m diep), zeebergen en tektonische kammen.

In samenwerking met Britse, Duitse, Franse en Portugese laboratoria wordt sinds enkele jaren de natuurlijke variatie in de meiobenthosgemeenschappen van de abyssale vlakten (4500 m diep) in de noordoost Atlantische oceaan onderzocht. De dieren worden er verzameld met een multi-boxcorer. Diepzeebodems blijken veel heterogener te zijn dan oorspronkelijk werd gedacht. In de beginjaren tachtig werd aangetoond dat er in de diepzee eveneens een seizoensgebonden toevoer is van organisch materiaal, afkomstig van kleine éencellige wieren uit de bovenste waterlagen. Dit voedselaanbod in het voorjaar veroorzaakt seizoensale en ruimtelijke patronen in het meiobenthos. Op termijn ziet het er naar uit dat de diepzee zal worden gebruikt als een groot afvalreservoir. Tot op heden wordt de diepzee nog gekenmerkt door een enorme soortenrijkdom, waarvoor slechts een klein deel gekend is. Daarom is het belangrijk op voorhand te weten wat het mogelijk effect is van menselijke verstoring, door bijvoorbeeld grootschalige dumping van afval, op de aanwezige rijkdom aan bodemdieren.

Meiobenthos in ANTARCTICA

Ook in Antarctica, eigenlijk een reusachtig eiland in de Zuidelijke oceaan bedekt door 3000 meter ijs, wordt marien wetenschappelijk onderzoek verricht. Talrijke planten en dieren hebben zich aangepast aan de extreme milieuomstandigheden, en vooral tijdens de antarctische zomermaanden (november-april), wanneer de zon zelden ondergaat, is de Zuidelijke Oceaan zeer productief.

Tot enkele decennia geleden beperkte de wetenschap zich hoofdzakelijk tot de fascinerende wereld van de pinguïns, zeehonden en walvissen, nu het ekologisch belang van krill (plankton) gekend is, wordt eveneens meer aandacht besteed aan de kleinere elementen in het mariene ecosysteem van Antarctica.

In samenwerking met het Duitse 'Alfred-Weegener-instituut für polar- und Meeresforschung' en het Engelse 'British Antarctic Survey' wordt momenteel de rol van het meiobenthos bestudeerd aan de hand van diversiteits-, biomassa- en productiecijfers. Duikers verzamelen het meiobenthos met behulp van smalle steekbuizen. Experimenteel wordt het zuurstofverbruik (een maat voor de activiteit van de organismen) en de voedingsactiviteit, in functie van wisselende omgevingsvariabelen zoals temperatuur en voedselaanbod, bepaald met in het laboratorium gekweekte dieren. Dit wordt dan vergeleken met gegevens uit de kustgebieden. Er wordt eveneens rekening gehouden met de problematiek omtrent het 'Antarctic Treaty' protocol, waardoor dumpen van afval en het ontginnen van grondstoffen in Antarctica volstrekt verboden zijn sinds 1991.

DAG VAN DE AARDE IN MEER DAN 100 VLAAMSE GEMEENTEN OP 21 APRIL 1996.

*MILIEUBEWEGING VRAAGT AANDACHT VOOR
INTEGRAAL WATERBEHEER*

Op zondag 21 april 1996 organiseert de Vlaamse milieukoepel Bond Beter Leefmilieu (BBL) in méér dan 100 gemeenten de Dag van de Aarde. Leidraad van deze zesde editie vormt het thema 'water'. met wandelingen, fietstochten en educatieve activiteiten vraagt de milieubeweging, samen met duizenden mensen, aandacht voor een integraal waterbeheer. Met al deze activiteiten sluit Bond Beter Leefmilieu zich voor de zesde maal aan bij de wereldwijde Dag van de Aarde. Als koepel van ruim 115 Vlaamse milieuverenigingen, wil BBL vandaag tonen op welke terreinen deze organisaties actief zijn. Via strandwandelingen, rivierafvaarten, natuurwandelingen en fietstochten - en dit in alle Vlaamse provincies - hoopt de Bond Beter Leefmilieu aldus opnieuw meer dan 12.000 mensen op de been te brengen.

Leidraad van de editie '96 van de Dag van de Aarde vormt het thema 'water'. Water is van onschatbare waarde voor mens en milieu. We hebben het nodig om te wassen en te koken, om schoon te maken. We zwemmen erin, we drinken ervan. Landbouw en industrie kunnen niet zonder. Fauna en flora heeft nood aan voldoende en schoon water.

Het Vlaamse 'water' is er echter slecht aan toe. Enkele voorbeelden. Het waterverbruik van gezinnen, landbouw en industrie stijgt voortdurend. Overmatig waterverbruik, een versnelde afvoer van water in rechtgetrokken waterlopen en de toenemende betonning van het landschap leidt tot 'verdroging'. 'Lozingen' van huishoudelijk en industrieel afvalwater, maar ook de 'overbemesting' van en het gebruik van pesticiden in de landbouw bedreigen ons drinkwater. Stikstofoxide uit het verkeer en de verspreiding van ammoniak door de landbouw 'verzuurt' belangrijke natuurgebieden...

Tijdens de talrijke activiteiten op Dag van de Aarde wijzen milieuverenigingen op deze bedreigingen van ons water. Positieve voorbeelden worden eveneens in de kijker geplaatst.

DAG VAN DE AARDE

TEMADAG 'WATER'
IN MEER DAN 100 VLAAMSE GEMEENTEN

VRAAG UW GRATIS PROGRAMMAKRANT:
BOND BETER LEEFMILIEU

OVERWINNINGSSTRAAT 26, 1060 BRUSSEL.
TEL. 02/539.22.17. OF FAX. 02/539.09.21.

zondag 21 april 1996

Denk maar aan een bezoek aan initiatieven inzake kleinschalige waterzuivering. Wandelingen naar plasjes, vijvertjes, oude voedrinkpoelen en kreekjes die een ideale thuisbasis vormen voor amfibieën en insecten. In valleigebieden tonen verenigingen ons waarom natuurlijke overstromingsgebieden, integrale waterbeheersmaatregelen en het behouden van hogere waterstanden een zegen zijn voor de natuurlijke omgeving.

1. TUSSEN FLORA EN FAUNA OP HET STRAND

Wandeling op het stille strand van Lombardsijde

Een strand na de winter is soms één groot kerkhof met duizenden dode schaaldieren, weekdieren, enz... Na zachte of stormachtige winters kunnen we echter nog veel levende dieren observeren. Rondkruipende fuikhoorns, helmkrabben en zich ingravende mossen bijvoorbeeld. De lente betekent opnieuw leven in zee. Inktvissen komen dicht bij de kust, de eerste oorkwallen spoelen aan. Zuiderse organismen vestigen zich op de golfbrekers. Denk maar aan schaaldieren, pokken en Japanse oesters.

Dit en nog veel meer laat de Vereniging voor Mariene Biologie ons ontdekken op het stille strand van Lombardsijde, dat weldra weer een pleisterplek wordt voor zeehonden.

Afspraak : camping Cristal Palace te Lombardsijde om 10.00 u. Info : Strandwerkgroep - Vereniging voor Mariene Biologie, Francis Kerkhof, Muscartstraat 14, 8400 Oostende, 059/50.72.94.

2. Wat leeft er nog aan onze kust ?

Oostendse strandwandeling

Wat is een vloedlijn, hoe verlopen de getijden? Welk is het verband tussen een golfbreker, getijdzone en een vloedlijn? 'Wat leeft er nog aan onze kust?' en 'Wat zijn de gevolgen van de vervuiling van de Noordzee?' zijn vragen waarop de gidsen van het Centrum Middenkust/Mariene Ekologisch Centrum antwoord geven. Nadien volgt een evaluatie in de nieuwe infrastructuur van het Centrum. Gelieve vooraf in te schrijven. We bekijken de gevonden organismen (schelpen, algen, wierden,...) aan de hand van microkopen.

Afspraak : Mariene-Ekologisch Centrum - Centrum middenkust, Langestraat 99, 8400 Oostende om 14.00 u. Info : 059/80.67.66.

3. Afval en olielachtoffers op het strand

Kinderekskursie (8-12 jaar) te Oostende

De Vlaamse Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubehoud - natuur 2000 nodigt kinderen van 8 tot 12 jaar uit voor een korte tocht langs de Oostende Kuststrook. Een speurtocht naar sporen van vervuiling op zee. Aangespoeld afval, olielachtoffers en restanten van olielozingen brengen we in kaart. ...Rommel die we uiteraard niet laten rondslingeren op het strand. Op het einde van onze activiteit krijgen we een staalkaart van het zwerfvuil aan onze kust.

Afspraak : St. Paulusstraat 3 te Oostende om 10.00 u.

Info : Natuur 2000 - Afdeling Middenkust, Stefaan Tomey, St. Paulusstraat 3, 8400 Oostende, 059/51.63.28

4. Samen de noordzee fauna leren kennen

Bezoek aan het Noordzee-aquarium

Onze Noordzee staat symbool voor een onmetelijke rijkdom, die echter bedreigd wordt en bescherming nodig heeft. Deze rijkdom omvat onder meer de typische vissoorten, schelpen en schaaldieren. Een flink deel van de Noordzee-fauna kan worden bewonderd in het Noordzee-aquarium te Oostende. Het Aquarium wil de sluier van de onbekendheid weg nemen en hoopt een stuk bij te dragen tot meer eerbied voor de natuur.

Afspraak : Vrienden van het Noordzee-aquarium, Visserkaai, 8400 oostende, 056/50.08.76, van 10.00 tot 12.00 u. en van 14.00 tot 18.00 u. Toegang 50 fr. (volwassenen), kinderen en groepen 25 fr. Gratis gids. Inschrijvingen voor groepen : Havenkapitein P. Vermandel, Sluis Demey, Oostende, 059/32.16.69.

5. Geheimen aan de kust

Strandwandeling in De Haan

Een unieke wandeling langsheen het uitgestrekte strand van De Haan. De strandgeheimen van de Noordzee worden ons toegelicht door marinebioloog Ronny Schallier en natuurgids Heide Knobl. Een ontspannen wandeling voor jong en oud op uitnodiging van natuurreservaten - Afdeling De Haan.

Afspraak : tramhalte - station De Haan-centrum om 10.00 u.

Info : Peter Decoo, Dorpplaats 1, Vlissegem (De Haan), 059/23.59.09.

ER WACHT U EEN ZEE VAN MOGELIJKHEDEN OP DE EUROPEAN SEAFOOD EXPOSITION, EUROPA'S GROOTSTE BEURS SPECIAAL VOOR ZEEBANKET !

Sedert haar debuut in 1993 is de European Seafood Exposition (ESE) uitgegroeid tot Europa's voornaamste beurs voor zeebanket. Kopers uit meer dan 90 landen, vertegenwoordigers van belangrijke hypermarkten, supermarkten, restaurantketens en distributeurs van voedingswaren, zien ESE als de gelegenheid van het jaar bij uitstek voor het afstellen van de zeebanketmarkt.

Omdat de beurs volledig is gericht op zeebanket, vormt ESE het meest bezochte en meest rendabele trefpunt voor het ontmoeten van, en leveren aan, top-kopers van zeebanket. In minder dan drie jaar is de beurs meer dan in omvang verdubbeld, hetgeen getuigt van de behoefte aan een werkelijk internationale manifestatie die gericht is op het kopen en verkopen van zeebanket. Elk jaar versterkt ESE haar gevestigde reputatie als de eerste plaats in Europa voor de handel in zeebanket.

Wie zijn de exposanten ?

Internationale, nationale, en regionale bedrijven, 's werelds koplopers in de verkoop, aankoop of de verwerking van zeevisproducten en gerelateerde producten en diensten, waaronder : verwerkingsbedrijven, importeurs, exporteurs, agentschappen, makelaars, groothandelaren, distributeurs, verpakkingsbedrijven, transportbedrijven en meer...

Waar en wanneer?

Te Brussel van 23 tot 25 april 1996 op de Heizel.

MEDELID JAN DESMET STELT TENTOON.

OUDE FOTO'S EN PRENTBRIEFKAARTEN UIT DE COLLECTIE VAN JAN DESMET.

Dierenliefde : is dat houden van dieren of houden van wat men met dieren kan doen? En hoeveel eigenliefde steekt er in dierenliefde? Met deze en andere vragen in het achterhoofd begon Jan Desmet, auteur van boeken als «De natuur als assepoester», «Dierenlevens», «Klein Belgisch Bestarium», «Moeder Natuur naakt!» en «Dieren in sport en spel», ruim tien jaar geleden met het verzamelen van foto's en buitensportigheden van die zogenaamde liefde voor kat, hond, paard, konijn, duif, ezelt, rund, geit, kip, enz.

De collectie is intussen uitgegroeid tot een rijk archief met beeldmateriaal over de relatie tussen mensen en dieren. De oudste opnames gaan terug tot omstreeks 1880. De verzameling van Jan Desmet omvat zowel vooroorlogse portretten van aristocraten te paard als de doordeweekse familiekiekjes van mannen en vrouwen met hun hond of kat. Even rijkelijk zijn de commerciële ansichten van dieren en mensen, de oude persfoto's en de 'beestige' vakantieprentkaarten uit den vreemde.

Op basis van de collectie stelde Jan Desmet een gevarieerde tentoonstelling samen die in de Paasperiode van 1996 voor het eerst aan het publiek zal worden getoond. De expositie omvat hoofdzakelijk lijsten en kaders waarin diverse thema's zijn uitgewerkt, vaak in composities die een beetje aan de pêle-mêle doen denken. Soldaten met hun honden en als cavalerist, koeien die uit het vliegtuig stappen, mensenhanden die eekhoentjes voederen, vervlogen vakantiegangers met ezeltjes aan het strand, antieke studioportretten van kinderen of vrouwen met hun lievelingsdier, 't zijn maar enkele van de vele onderwerpen.

Wanneer ?

De tentoonstelling 'Dierenliefde klik klik slik' loopt drie weken van zaterdag 30 maart tot en met zondag 21 april 1996, dagelijks en doorlopend van 10.00 tot 18.00 uur.

Waar ?

Galerij Kredietbank, Steenstraat 40, 8000 Brugge, vlak bij de Markt.

Toegang gratis. Voor meer info of het aanvragen van een rondleiding contacteert u Jan Desmet (Tel. 050/ 31.72.00.

Dus Vrienden, breng een bezoekje aan de tentoonstelling van Jan Desmet

Opening op 29/03/96 om 20u00.

DE OCEAAN-DAG OVER DE WERELD

Elk jaar, op 8 juni is het 's werelds Oceaan-dag. Voor het eerst ging de viering door in 1992 tijdens de Top-Conferentie over de Aarde in Rio de Janeiro. Haar doel is het nastreven van een sterke bewustwording van 's werelds oceanen en hun belangrijkheid voor de «Wildlife» en voor elke vorm van leven op Aarde. De Oceaan-dag over de wereld geeft open inspiratie en daagt ons uit zorg te dragen voor de oceanen, de zeeën en kuststroken.

Doorheen de wereld is een groeiende bewustwording vast te stellen van de ecologie, de omgevende wereld en van de bedreigingen veroorzaakt door de activiteiten van de mens. Ongeveer 70% van de oppervlakte van de aarde is bedekt met zoutwater. Indien we de biosfeer meten, de gebieden van de aarde waarin leven wordt aangetroffen, dan vinden we dat 98% en meer op oceanen en zeeën slaat. Aan de bossen werd de naam toegewezen van 's werelds «longen». De oceanen en de zeeën nemen eveneens koolzuur op en dragen zodoende bij tot de regeling van het klimaat van de aarde. Wijzigingen van de winden en van de stromingen in de Stille Oceaan bijvoorbeeld kunnen droogtes en overstromingen veroorzaken in het zuidelijk halfrond en mogelijks verder in andere gebieden.

De diepste kloof in de zee is de Mariana-kloof in de Stille Oceaan. Het is verbazend wanneer men denkt dat de Everest berg volledig zou kunnen onderdompelen in deze diepte...

Inderdaad, haar top zou zelfs tot 1 km onder de wateroppervlakte reiken. Het aantal van de diersoorten die men in de oceaan aantreft groeit voortdurend aan en hun verscheidenheid overtreft deze van de diergroepen op het land. Groepen van dieren met exotische namen als kinorynchen, tandigrades en gastrotrichs doen de verbeelding de adem inhouden, maar allen zijn we vertrouwd met de schoonheid en de verscheidenheid van de koraalriffen en de atollen, de heerlijkheid van de Arktiek en de Antarktië en meer nog, met de bizarre en prachtige schepselen van de diepe oceaan.

Het is algemeen aangenomen dat de cheetah het snelste wezen op aarde is maar de saïlfish verwant met de tonijn en bij sportslui gewaardeerd als dure vis, werd getopt aan 110 km per uur !

De oceanen zijn nog steeds een betrekkelijk ongekend, «onontgonnen» gebied in die mate dat we meer weten over de oppervlakte van Venus dan over de bodem van de diepste zeeën. Gedurende de laatste 20 jaar werd de «megamouth», één van 's werelds grootste haaien, voor de eerste maal gezien, terwijl in laatste 5 jaren een nieuwe soort van gebekte walvis werd ontdekt aan de Zuid-Amerikaanse kust.

Wat vindt er plaats in andere landen ?

De Verenigde Staten

Amerikaanse verenigingen in verband met natuurbehoud die belangstelling hebben voor kwesties betreffende de oceaan, en meer bepaald de visserij, hebben in 1995 de «dag der oceanen over de wereld» gevierd. Zo organiseerden zij toen een galavertoning in het Aquarium «New England» in Boston, Massachusetts.

Zij brachten de campagne «Ocean Wildlife» op gang. Deze heeft zes Amerikaanse milieugroeperingen doen aansluiten met het doel steun te verlenen aan het behoud van grote zeevissen

zouls tonijn, de haaien en de «billfishes» - de in zee meest bedreigde vissoorten.

In de Verenigde Staten wordt men meer en meer bewust dat een overdreven visvangst tot de ineenstorting voert, niet alleen van de visbedrijven en de mariene ecosystemen die ertoe behoren, maar ook van de gemeenschappen langsheen de kust die sinds generaties afhankelijk van de gezonde visbedrijven.

Het Verenigd Koninkrijk

In 1995 hebben milieugroeperingen in het Verenigd Koninkrijk hand in hand samengewerkt, door tussenkomst van de groep «Wildlife & Countryside Link's Joint Marine», om de oceanen te vieren, hun «wildlife» alsook de mensen die er van afhankelijk om te overleven. Men heeft de regering uitgenodigd de «dag der oceanen over de wereld» te herkennen. Herkenning, die tegelijkertijd een verbintenis insloot bij te dragen tot het behoud van de woongebieden (woonmilieu) en van speciale exemplaren die men aantreft in de wateren omheen Groot-Britannië. Agentschappen en milieugroeperingen hebben speciale activiteiten georganiseerd, o.m. excursies langsheen de kust, expedities (exploraties) «rockpool» en het reinigen van de stranden.

Canada

Aan het onderwijspersoneel werd gevraagd hun leerlingen aan te moedigen een rol te spelen op het gebied van de zoute ecosystemen en van de gezondheid van de oceanen. De jonge lui kregen onderricht over de typische soorten die indicaties verschaffen over de zee : de mosselen, de vogels, de planten en zelfs de walvissen die dank zij hun radarsysteem de chemische en voedende produkten detecteren die het water vervuilen (verontreinigen).

De Federatie «Canadien Wildlife» heeft met twee andere bureaus gewerkt, de ACDI (Agence Canadienne de Développement International) en de CRDI (Centre de Recherches pour le Développement International), met het oog op de steun aan en het publiceren van de activiteiten en ideeën over de kusten en de visbedrijven, de mariene ecosystemen en de verontreiniging. Dat alles maakt deel uit van een programma dat zelfs voor de mensen die te midden van de prairies wonen, bedoeld is. De projecten betreffende het behoud van het mariene leven waarvoor deze bureaus zich inzetten, variëren zowel van onderricht aan jonge mensen over buitensporige, overdreven visvangst, de verontreiniging van het water en de ecosystemen in het water als van methodes van onderzoek hoe de cultuur van pareloesters tot stand komt.

Wij hebben ook een verwonderlijk groot aantal walvissen en dolfijnen langsheen onze kusten. In de «Western Isles» en de Shetland eilanden heeft men regelmatig «minke» walvissen waargenomen, en «orcas», «risso»-dolfijnen. Aan de kust van Dorset, Devon en Cornwall, in de Cardigan baai (Wales) en de Moreth Firth (Schotland) kan men vanaf de kust dolfijnen met flesachtige neus in de gaten houden, terwijl andere dolfijnen de «sperm whales and humpback whales» gebeurlijke bezoekers zijn van onze wateren.

De «OCEAAN DAG» voorziet in een geheel van opvoedkundige gebeurtenissen die zowel volwassenen als kinderen toelaten deze heerlijke en fascinerende wereld te ontdekken die zich ontplooit onder de golven. Slechts door ons enthousiasme met anderen te delen zullen we er toe komen de anderen te overtuigen van de noodzaak onze oceanen te beschermen en zodoende zullen we onze stem voegen bij diegene die een grotere aandacht voor onze oceanen willen opwekken. De «oceaan-dag» over de wereld» is een ideale gelegenheid voor elkeen van ons om iets te doen en aldus deze wonderbare mariene wereld te vieren.

Deze bijzondere dag dient eveneens om in herinnering te brengen hoeveel we nog over het mariene milieu hoeven te leren. De programma's van onderzoek moeten doorgaan en zelfs uitbeiding nemen met het oog op de ontwikkeling van daadwerkelijke strategieën ter bescherming van de oceanen en de zeeën, van hun wilde leven en om het levensonderhoud van degene die van de zee afhankelijk zijn te verbeteren. Hand in hand vooruitgaan, met een groeiend bewustzijn is noodzakelijk om ons perspectief te wijzigen en de manier waarop wij onze relatie met de zee zien. Wanneer we ons aan de kust bevinden en de zee observeren, dan staan we eerder aan de drempel van de oceanen dan aan de rand van de aarde. We moeten naar buiten kijken eerder dan binnen en beseffen dat de gevolgen van onze daden veel verder reiken dan de grenzen die op geografische kaarten en grafieken zijn aangeduid. De zee kan ons niet tot in het oneindige van voedsel voorzien, evenmin kan ze alles wat we haar toegooien, verwerken en omzetten. De rijkdommen van 's werelds oceanen dienen goed beheerd te worden indien we verwachten dat zij voor onze kinderen en kleinkinderen beschikbaar zullen zijn.

Iedereen heeft mogelijkheid aan deze OCEAAN-DAG deel te nemen. Het komt er op aan honderden activiteiten te organiseren doorheen het ganse land, alle gericht op de oceanen en de zeeën. Het reinigen van stranden, begeleide wandelingen, projecten op artistiek gebied, tentoonstellingen, campagnes, programma's voor opzoekingen...gelijk wat dat in verband staat met thema's van het mariene leven. Het is niet nodig op het strand te zijn, noch te wonen dicht bij de kust, want feestelijkheden kunnen worden georganiseerd gelijk waar en doorheen de gehele wereld.

ONDERWIJS

OCEANEN VOL VREUGDE - 'S WERELDS OCEAAN-DAG IN KLAS

Deze oceaan-dag biedt aan leraars en jeugdleiders een prachtige gelegenheid hun zomer trimester te concentreren op milieu-studies en activiteiten op zee en op onze oceanen.

Talrijke scholen van lager onderwijs maken reeds gebruik van het thema mariene leven/water voor hun verschillende studievakken en stellen ontwerpen van taken op die dikwijls gepaard gaan met een bezoek aan het strand. Mariene studies passen in hoge mate in het geheel van nationale leerstof en kunnen dus ook worden gebruikt om doelwitten te bereiken in vele andere domeinen.

Door een klaslokaal om te vormen in een oceaan kunnen kinderen zich doelwitten stellen en resultaten bereiken in vakken taal, Drama, Muziek (Sea Shanties), Kunst, Tekenen en Techniek en Wiskunde (Mathematieken)...om er slechts enkele te vermelden.

Voor scholen die het geluk hebben aan de kust te liggen (gesitueerd zijn aan de kust) biedt 's werelds Oceaan-Dag de uitdaging om werkelijke kennis op te doen van hun stranden en van wat er daar gebeurt of omgaat. Reporteren over de veranderingen die zich voordoen op plaatselijke stranden kan werkelijk zeer nuttig zijn.

Het bezoeken van aquariums stelt de scholieren in de gelegenheid kennis te maken met de levende zeefauna.

Het past hierbij dat de Vriendenkring Noordzee-Aquarium zeker ook haar steun en medewerking verleent aan deze Oceaan-Dag.

JAN IN DE ZAK

Wat het een culinair hoogstandje in de oude visserswereld ?

Ingrediënten :

- 1250 gram bloem of oud brood met bloem
- 10 zakjes vanillesuiker
- 400 gram goudgele rozijnen
- 8 eierdooiers
- 200 gram boter

Bereiding :

In een grote mengkom oud brood, bloem en rozijnen mengen, water toevoegen en kneden. Afzonderlijk 8 eierdooiers (geen eiwit) en de vanillesuiker met elkaar mengen. Dit suiker-eierdooiermengsel toevoegen aan het kneedsel. De boter smelten en eveneens toevoegen. Alles goed mengen en kneden, nog eventueel wat bloem toevoegen tot men een redelijke vaste deegklomp bekomt. De deegklomp met bloem wat insmeren.

Het koken :

Op de bodem van een kookpot een bord leggen en de pot vullen met water. Het water aan de kook brengen. De deegklomp in een keukenhanddoek binden en in de pot kokend water doen. Gedurende een uur aan de kook houden, omdraaien en nog een half uur verder laten koken. De gekookte deegklomp (jan in de zak) uit de handdoek halen en op een bord laten afkoelen. Af en toe omdraaien en het uitlek-sel wegvegen.

Jan in de zak wordt dan in plakken gesneden, ook soms nog besmeerd met bruine suiker en zo verorberd. Sommigen voegen bij de deeg nog een borrel rum of wat kaneel en anderen gebruiken bruine suiker i.p.v. vanillesuiker

Recept ingezonden door Roland Lauwerens.

N.v.d.r. - Roland Desnerck schrijft daarover in zijn Oostends woordenboek : jan-in-de-zak, koek van oudbakken brood, melk, suiker, krenten en kaneel au bain-marie gekookt ; ook poddienk ; meestal bedoelt men te Oostende hiermee de broodpudding gemaakt gedurende de Tweede Wereldoorlog van zuur brood, suiker, een klutsje melk, en zo veel mogelijk krenten ; deze ingrediënten werden in een handdoek samengehouden en dan in een pot met kokend water gehangen.

WEER OESTERKWEK IN OOSTENDE

Meer dan zestig jaar geleden, in 1934, werd in Oostende op de 84 ha-grote Spuikom gestart met «integrale oesterkweek». oesters werden toen uitgezaaid en plantten zichzelf voort op collectoren die werden uitgezet in het hiervoor ideale water.

De snelle opwarming van het water, gezien de relatieve ondiepte, is hier niet vreemd aan. Eind de jaren 1960 diende de oesterkweek te worden stopgezet door de alsmaar slechter wordende waterkwaliteit. Door de komst van het waterzuiveringsstation in Oostende en de verschillende rioleringswerken blijkt de kwaliteit van het zeewater in de Spuikom en haven sterk verbeterd te zijn. Onder impuls van Jacky Puystjens van de vzw Pronad, die de gebouwen en de kwekerij Halewijk (aan de spuikom) eind 1994 aankocht, werd een oproep gedaan bij diverse instellingen en overheidsinstanties om opnieuw overleg te plegen over de oesterkweek-mogelijkheden op de Spuikom. De reactie hierop was zeer positief.

De samenkomst van de heren Bogaert en Maeczelberghe (V.M.M.), Cnuddle (Dienst der Kusthavens), D. en R. Declercq (Rijksstation voor de zeevisserij), Desmittere (GOM West-Vlaanderen), Coutteau (labo voor Aquakultuur RUG GAT) alsook J. Dereu (milieudienst stad Oostende) en de initiatiefnemers, die plaatsgreep op dinsdag 30 januari, leidde alvast tot het opstarten van een nieuw oesterkweek-project op de Spuikom.

Verschuillende positieve meetresultaten inzake waterkwaliteit, evenals het feit dat wilde oesters zich ontwikkelden in het Spuikombiotop, doet alvast hopen op nieuwe economische mogelijkheden binnen de sector van de visserij in de regio. Het oesterkweek-project gaat van start in maart met het inzaaien van oesters op diverse plaatsen in de Spuikom en aan de hand van diverse kweektechnieken. Het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO) zou hierbij het kweekproject in samenwerking met de betrokken instanties, wetenschappelijk coördineren. De oesterkweek zal gecombineerd worden met een visserijtoeristisch project in de voormalige Halewijkgebouwen in de Schietbaanstraat, waar ondermeer een museum van de oesterkweek zal worden ondergebracht.

In de topjaren van de oesterkweek werden destijds zo'n 600.000 oesters geproduceerd uit de kweek in de Spuikom. Zo'n vaart zal het in deze startfase alvast niet lopen, doch men hoopt in het najaar al de ooit zo fel begeerde «Ostendaise»-oester experimenteel terug op de markt te kunnen brengen. (Uit de Zeewacht)

N.v.d.r. : Het vroegere bedrijf «Halewijk» zou dus omgevormd worden tot een multi-functioneel visserijtoeristisch centrum; een project passende in het Europees Fonds voor Regionale ontwikkeling. De initiatiefnemers hebben heel wat plannen daarbij : kweken van oesters of andere vissoorten en geleedpotigen, zeetongkweek in kweekbakken, jeugdverblijftoerisme, tentoonstelling, oestermuseum, aquaria, degustatierestaurant, oester-oogstfeesten, enz. ???

De kosten worden door vzw Pronad geraamd op 30 miljoen, waarvoor de vzw voor 6 miljoen instaat. De rest hetzij 24 miljoen zou moeten opgehoest door overheidsgeld waarvan 1/3 door de E.U., 1/3 door het Vlaams Gewest, 8,3% door de Provincie en nog 25% door private inbreng. Alles hangt natuurlijk af van het feit of de overheids subsidies worden toegekend aan de privé-instelling vzw Pronad.

HET NOORDZEECENTRUM TE HIRTHALS

Enkele jaren terug had ik het geluk de Deense Noordzeehavens Esbjerg, Hantsholm en Hirthals te bezoeken. Belgische vissers gingen dan in de zomerperiode markten in één van die havens omdat ze er goede prijzen kregen voor de skagerakschol, die daar de zeer toepasselijke naam heeft van 'roodspetter'.

Hirthals is een vissershaven in het noordelijke deel van Jutland. Het is een jonge haven gezien de constructie ervan startte juist na de eerste wereldoorlog in 1919. Op vandaag is het één van de voornaamste vissershavens van Denemarken. De havendokken beslaan een oppervlakte van 35 ha. Het is de thuishaven van een tweehonderdtal seinevissersboten. Hirthals telt ook een 25-tal visverwerkende bedrijven. Het stadje heeft een gemoeidelijke sfeer en het roodbruine stadhuis is in zeer moderne bouwstijl. In de vissercafeetjes bij de haven drinken de volbaardige blonde jonge vissers, echte vikingtypen, hun tuborg en spreken een taaltje waar je geen knop van verstaat maar een mondje Engels kunnen ze ook wel.

Vuurtoren van Hirthals

Het Noordzeeaquarium te Hirthals is een groot gebouwencomplex met een oppervlakte van 3000m² dat verwezenlijkt werd door de Deense Staat, de gemeente Hirthals en in samenwerking met de Hirthals Fisheries Association. Men vindt daar bij elkaar :

Stadhuis van Hirthals

Het Noordzeemuseum, het Deens Instituut voor Visserijonderzoek waaraan het onderzoekschip de «Dana» verbonden is, het Noordzeecollege, het documentatiecentrum, het Instituut voor marienebiologie van de universiteit van Aalborg, het laboratorium voor de visserij, een experimentenhall, tanks voor aquacultuur en een buitentank voor dolfijnen en zeebonden met een inhoud van 800.000 liter zeewater rechtstreeks verbonden met de zee in de Tannis bucht.

Het Noordzeemuseum is toegankelijk voor het publiek en is op gebied van aquariums zeker een buitenbeentje. Al in de inkom word je geconfronteerd met een zesmeter hoog octagonaal aquarium in omtrek 21 meter en waar in 120.000 liter zeewater makrelen en haringen sierlijk boven je hoofd zwemmen, naast andere noordzeevissen. Op de bodem zag ik zelfs een paar degenkrabben. Een veertigtal aquariumbakken van verschillende grootte tonen de noordzeedieren en bijzonder mooi is de schaarsbelichte bak met de langoestines die uit hun holletjes piepen. Aan het levend museum zijn nog verschillende accommodaties verbonden zoals video-, film- en leslokalen, een didactische labo waar men met microscopen het plankton kan zien, daarnaast nog een speelruimte voor kinderen, een cafetaria en restaurant en tenslotte een boetiek. Te Hirthals heeft men alles wat men met het gegeven «vis als natuurlijke voedselbron voor de mens» in één centrum weten samen te brengen. Het is een instituut waar men de marienebiologie, de visserij en de visindustrie bij elkaar heeft. Als je ooit eens Jutland bezoekt mag je zeker het Noordzeecentrum te Hirthals niet missen.

R. Coelus

Voor verdere informatie : Tourist Bureau, Vestergade 32, Hirthals, Danmark, Tel 0045 8 94 22 20

VISSEN WARMEN ZICH MET ALCOHOL

Over het biologisch leven van vissen weten wij door de band heel weinig af. Hebben vissen last van de koude tijdens de winterdagen? Karpers bijvoorbeeld hebben een enorm aanpassingsvermogen. Ze kunnen 's zomers zwemmen in een tropisch water van 40° C, terwijl ze tijdens de winter in een meertje van 0°C kunnen gedijen. En wat te denken van de kroeskarper die zich laat zakken tot de bodem in Scandinavische ondiepe meren. Gaandeweg wordt hij echter door meer ijs ingesloten. De kroeskarper heeft echter een oplossing gevonden om zonder zuurstof te leven. Op het ogenblik dat hij geen zuurstof meer uit het water kan halen, schakelt hij over op een proces van fermentatie. De vis zet in zijn eigen lichaam glucose om tot alcohol, en dat levert voldoende energie om bij lage temperaturen te overleven. Survival of the Fittest?

Milieurama 1/96

VISBOEKEN

De Vlaamse Dienst voor Argo-Marketing (VLAM) Leuvenseplein 4, 1000 Brussel die o.a. zorgt voor de promotie van de producten van de zeevisserij heeft een traditie van «De VIS van het jaar» te propageren 1996 is het jaar van de Zeeduivel of de lotte. (In ons volgend tijdschrift zullen we het er uitvoerig over hebben)

VLAM publiceert ook prachtige viskookboeken. Begin dit jaar verscheen het tweede deel van «Vis kennen en koken» rijk geïllustreerd met harde kapt en beschrijvingen van 25 vissoorten en talrijke recepten. Uitgaven van VLAM-afdeling Vispromotie.

In de reeks «Vis kennen en koken» is eveneens uitgegeven door de VLAM-afdeling vispromotie :

Videofilms

Vis een zee van mogelijkheden (VHS 20')	350 BF
Visvangst, zo oud als de mensheid (VHS 40')	350 BF
Vis natuurlijk, vis kennen en koken deel I (VHS 90')	350 BF
Vis natuurlijk, vis kennen en koken deel II (VHS 90')	350 BF
In realisatie :	
Vis natuurlijk, vis kennen en koken deel III (VHS 90')	350 BF

Visboeken

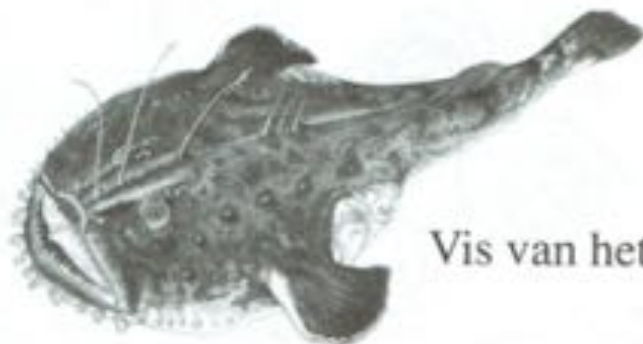
Vis natuurlijk, vis kennen en koken deel I	350 BF
Vis natuurlijk, vis kennen en koken deel II	350 BF
In realisatie :	
Vis natuurlijk, vis kennen en koken deel III	350 BF

Affiche : Delikatessen uit de noordzee

Formaat : 100 cm x 70 cm, met natuurgetrouwe afbeeldingen van 44 vissoorten, schaal- en schelpdieren

150BF

Deze uitgaven zijn te verkrijgen in het Aquarium

Vis van het jaar.

DE NOORDZEE BEMESTEN

In wateren met lage concentraties voedingsstoffen hebben vissen nauwelijks iets te zoeken. Dit is de mening van een Noorse producent van kunstmeststoffen. Samen met financiële steun van de Europese Unie gaat de fabrikant proeven doen met kunstmeststoffen in de Noordzee. Nagegaan wordt of het visbestand baat heeft bij een bepaalde bemesting van het Noordzeewater.

Het onderzoeksproject zal meer dan 100 miljoen kosten waarvan de EU de tweederden voor haar rekening zal nemen.

EEN NIEUWE DIERSOORT : DE MEEËTER VAN DE LANGOESTINE

*Rond de monddelen van Noorse kreeftjes of langoestines (*Nephrops norvegicus*) werd een nieuwe diersoort ontdekt.*

De diertjes ontdekt aan de Universiteit van Kopenhagen werden in het latijn SYMBION PANDORA gedoopt en wijken zodanig af van alles wat tot nu toe beschreven werd dat de biologen hen de ultieme wetenschappelijke eer bewezen door ze in een nieuw phylum onder te brengen namelijk de Cyclophora. Een Phylum is een basisindeling van het dierenrijk waarin alle soorten met eenzelfde grondplan worden geklasseerd zoals bijvoorbeeld de arthropoda of geleegpotigen waartoe de kreeften behoren. Men onderscheidt vandaag een 35-tal phylums in het dierenrijk.

De ontdekking van een diersoort met een totaal nieuw plan is dan ook een evenement. Die nieuwe diertjes leven vastgebecht aan de haren rond de mond van de langoestine. Ze zijn bijna 0,4 mm lang, flesvormig en hebben een ronde mond voorzien van trilhaartjes. De levenscyclus van symbion is zeer complex, maar bij het vervellen van hun gastheer vormen ze vrijzwemmende larven die een nieuwe kreeft opzoeken.

DE GROTE ZEENAALD SYNGNATHUS ACUS LINNE, 1758

De maximale lengte is 47 cm. De mannetjes worden het grootst. Om de soort op naam te brengen is het best rekening te houden met navolgende kenmerken. De snuit is langer dan de helft van de koplengte, en de rugzijde van de kop is juist achter de ogen ingebogen. Bij deze soort telt men 17 tot 21 rompringen voor de anale opening. is gewoonlijk lichtgrijsbruin of lichtgroen van kleur.

In het aquarium is het een mooi en aantrekkelijk visje en dat vooral bij de kinderen. Nog dikwijls hoort men als eerste reactie zeggen "kijk een zeepaardje" en inderdaad ze zijn zeer dicht familie aan de zeepaardjes en behoren allebei tot de orde Syngnathiformes.

De grote zeenaald komt voor in het Noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (van Marokko tot Noorwegen), het Kanaal, de zuidelijke Noordzee en Middellandse Zee. We treffen ze ook aan in het brakwater, waar ze een zoutgehalte van 25‰ verdragen, kleine zeenaaldden verdragen zelfs een zoutgehalte 10‰.

Ze leven vooral in ondiepe wateren tot een 20-tal meter diep, op slijk- en zandbodems die met wier of zeegras zijn begroeid, waar ze zich voeden met dierlijk plankton, vooral kleine kreeftachtigen en vislarven. De prooi wordt met een snelle opwaartse beweging van de kop naar binnengeslokt. In gevangenschap wordt ook dood voedsel aangenomen, zoals mysis, kril, maar ook gehakte garnalen. Ik zag zelfs eens dat een dode garnaal van 4cm naar binnen werd geslokt, de garnaal was breder dan zijn muil, maar de muil is wel iets uitrekbaar.

Zoals bij het zeepaardje is het hier het mannetje dat de broedzorg heeft. Aan de buikzijde is er een huidsplooi waar de bevruchte eitjes door het wijfje worden in afgezet. Deze binnenwand geeft aan de jongen een voedzame specie af, tevens is de wand rijk aan bloedvaten zodat die voor voldoende zuurstof zorgen tijdens de ontwikkeling van de larven.

De paaitijd is in het voorjaar en de zomer. Het mannetje is volwassen vanaf ongeveer 30cm lengte en draagt zo'n 175-400 eieren en na een 5-tal weken komen de 22- tot 35mm grote larven uit, deze lijken precies op de volwassen dieren. Bij een kweek moet men maken dat de larven letterlijk leven tussen hun voedseldieren, zoals eerstedags Artemia. Dierlijk plankton, kleine aasgarnalen, watervlooien en cyclops (éénogige zoetwater roeipootkreeftjes) kunnen op hun menu geplaatst worden.

Zeenaalden houden we liefst niet bij grote of sterk netelende anemonen, grote krabben en ook niet bij zeedgels want ooit zag ik dat een 25 cm grote zeenaald gegrepen was door een gewone zeeappel, die bezig was het achterlijf af te kauwen.

Nog 4 andere soorten zeenaalden werden op onze kust waargenomen. En dat zijn de kleine zeenaald, de trompetterzeenaald, de wormzeenaald en de adderzeenaald.

De kleine zeenaald *Syngnathus rostellatus* Nilsson, 1855 wordt maximaal 17 cm lang. Bij deze is de snuit korter dan de helft van de koplengte en is iets meer naar boven gericht. Voor de anale opening zijn er 13 - 17 rompringen aanwezig. De kleur is bruinachtig.

De trompetterzeenaald *Syngnathus typhle* (Linné, 1758) wordt tot 30 cm lang. De snuit is lang, hoog en zijdelings samengedrukt. De kleur is variabel, maar meestal bruinachtig met witte kleine stippen. Op onze kust zijn ze voor de jaren 1940 enkele malen aangetroffen.

Wormzeenaald *Nerophis lumbriciformis* (Pennant, 1776) wordt tot 15 cm groot. De snuit is zeer kort, hoog naar boven gericht. Staart-, borst- en anaalvinnen ontbreken. De kleur is groen- of bruinachtig met lichte vlekjes. Op de kop zijn er bruine vlekken. Sedert 1923 is deze soort niet meer gezien op onze kust.

Adderzeenaald *Entelurus aequoreus* (Linné, 1758). De mannetjes worden maximaal 40 cm en de wijfjes worden tot 60 cm lang. Anaalvin en borstvinnen zijn afwezig, staartvin is niet volledig ontwikkeld. Kleur is geelbruin en op iedere lichaamsring is een blauwe verticale streep die donker omrand is. Wordt reeds enkele malen door onze kustvissers in het aquarium afgegeven.

Eddy Eneman

Grote zeenaald *Syngnathus acus*
Linné, 1758

Trompetterzeenaald *Syngnathus typhle*
Linné, 1758

Kleine zeenaald *Syngnathus rostellatus*
Nilsson 1855

Wormzeenaald *Nerophis lumbriciformis*
Pennant, 1776

Adderzeenaald *Entelurus aequoreus*
Linné, 1758

EEN WALVIS TE OOSTDUINKERKE

Naar aanleiding van het artikel «potvissen» in ons vorig tijdschrift nr 23 wisten onze leden, Louis Pieters en Michel Anseeuw, te vertellen dat er in 1939 ook een walvisachtige aanspoelde op het strand te Oostduinkerke. Navraag werd gedaan aan de vereniging die zich bezig houdt met de zeezoogdieren waarbij antwoord werd gegeven door de heer Asselberghs, die verwees naar het Bulletin van 30 september 1974 van het Koninklijk instituut Natuurwetenschappen te Brussel.

«Inventaris van de walvisachtigen van de Vlaamse Kust en de Schelde» door W.M.A. De Smet

Daarin lezen we :

1. 20-XI-1939 Oostduinkerke

- a) 20 m lang, ongeveer 5 jaar oud (te oordelen naar de baleinen)
- b) gestrand als sterk ontbonden en onvolledig kadaver
- c) schedel, borstvinnen en enige baleinen in de verzamelingen van K.B.I.N. (I.12.784, Reg. 5.558) ; ook de ogen en stukken van de huid
- d) foto's in de kranten ; veel foto's zouden genomen zijn door de heer Vande Vijvere van Brugge ; een foto in het archief van de schrijver

Bemerkingen :

1. Dit specimen is wellicht tegen een zeemijn gezwommen, te oordelen naar de erge beschadiging van het lichaam. Het was ongetwijfeld reeds geruime tijd dood toen het aanspoelde

2. Frechkop heeft ten onrechte dit dier gedetermineerd als blauwe vinvis, *Balaenoptera musculus* (L.).

Nader onderzoek door Slijper en door Van Utrecht-Cock is volkomen bewezen dat het de gewone vinvis (*Balaenoptera physalus* (L.)) betreft.

Van Deinse had het in 1946 trouwens ook zo verondersteld. Vandaar dat Van den Brink in zijn bespreking van Frenchkops werk zich ook de vraag stelt. Zowel op de steekkaart van het K.B.I. als in Frenchkops boek staat dus de verkeerde determinatie.

3. De strandingsplaats is op grondgebied van Oostduinkerke, echter niet nabij Nieuwpoort-bad .

Van Deinse, 1946, schrijft p.142 : «Te Nieuwpoort» en p.198 «nabij Nieuwpoort», wellicht als gevolg van informatie uit kranten. Ook de Mariene Encyclopedie geeft Nieuwpoort op.

Met dank aan de Heer Asselberghs

Ook de heer Willem Lancsweert, conservator van het Visserijmuseum Oostduinkerke, bevestigde dat het een gewone vinvis was die aanvankelijk verkeerd werd gedetermineerd.

EEN REGENBUIS KAN OOK ALS AQUARIUMFILTER DIENEN...

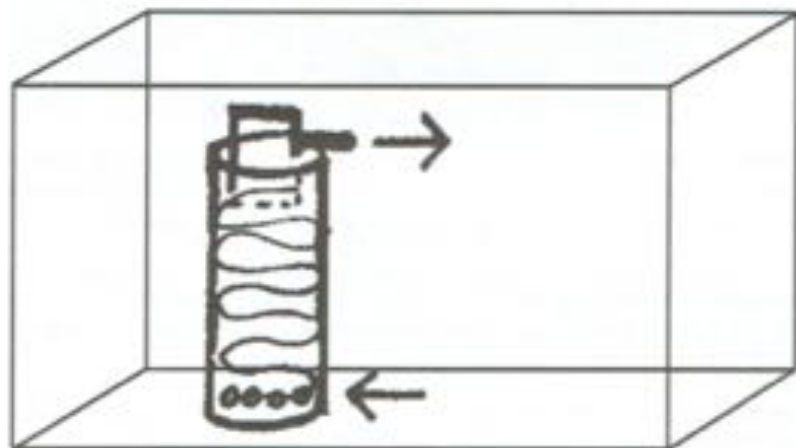
Iedereen heeft waarschijnlijk in de kelder of op zolder wel een stukje regenbuis liggen. Is dat stukje bijna even lang als de hoogte van het aquarium, dan ben je goed op weg om een volwaardige filter te maken.

Op 5 cm van de onderkant boor je elke 2 cm een gaatje van 8 mm rondom de buis zodat het water in de buis kan komen. Steek nu in de buis lege aardappel- of ajuin-zakken (synthetische) en plaats alles in een hoek van het Aquarium. Nu plaats je nog een circulatiepompje bovenaan in de aardappelzakken en de filter is af.

Nu zal ik eens kort uitleggen hoe dit allemaal werkt : het water stroomt langs de geboorde gaatjes binnen (onderaan de buis) en stijgt dan door de aardappelzakken (daar wordt het dus gefilterd) terug naar boven waar het door het circulatiepompje terug in het aquarium gespoten wordt. U ziet dat er nog een economische manier bestaat om het aquariumwater te filteren.

Eddy Corthaut

Geplukt uit het maandblad maart/96 van de Leuvense aquariumclub «De Siervis»

UIT DE OUDE DOOS : 0.47 «EUPHRASIE»

De 0.47 was een houten vaartuig dat gebouwd werd in 1926 op de oude werf Pamesi. De kostprijs was 75.000 frank. Het scheepje was oorspronkelijk uitgerust met een ABC of Anglo Belge motor van 15 P.K., maar al spoedig bleek dat deze niet krachtig genoeg was en na één vijftal weken werd een motor van 25 P.K. geplaatst. Het bootje was 11 m lang en had een brutotonnemaat van 17,12 maat van. Het had een platte achterstevan, zodat we mogen spreken over een "platgar". Het was vooral uitgerust om de garnaalvisserij te bedrijven. Zijn korrestok was ongeveer 10 m lang. Maar in de winterperiode werd ook op sprut gevisst (tussen november en februari kwamen grote sprotscholen in onze kustwateren, door het grootste gedeelte van de kustvloot werd dan aan sprotsvisserij gedaan).

De eigenaar was Franciscus Lauwerens (geboren in 1886, die Pierre of Pietto werd genoemd. Hij was gehuwd met Victorinna Dewaele (1885), deze had de bijnaam van "zwarte fikke". Zij was de dochter van Jacobus Dewaele, alias "zwarte kool".

Eerst woonden ze op het eerste verdiep van een huis die gelegen was op de Kaai nr. 17 (nu Visserskaai) te Oostende. Er was geen watervoorziening noch elektriciteit. Beneden was er het caféetje Keuninksje en een snoepwinkeltje. Later kochten het koppel een huis in de Cirkelstraat nr. 33.

De bemanning van de 0.47 bestond uit de roder-schipper en zijn 2 zonen Emile en Arthur. De gehele equipage had de bijnaam van de "zwarte mannetjes".

In de oorlog van 1940 vertrok de gehele familie met de 0.47 naar Dieppe en vandaar naar Brixam. Het is in de haven van Brixam dat de 0.47 door het oorlogsgeweld werd vernietigd.

Het gezin bestond oorspronkelijk uit 5 kinderen, Emile, Irma, Euphrasie, Arthur en Pierre. Maar op 7 jarige leeftijd overleed Pierre aan kroep. Nog in leven zijn Emile, Euphrasie en Arthur. Emile heeft eerst met zijn vader meegevaaren in een open boot, later met de 0.47 en 0.145. Daarna heeft hij het vissersleven vaarwel gezegd en was o.a. werkzaam als vislosser bij Boels. Euphrasie was de echtgenote van Eduard Pieters, hun zoon is ons lid André Pieters (is wel geen visser, maar bouwt wel modelvissersboten). Arthur werd later ook eigenaar van de 0.145 en vervolgens in 1970 van de 0.32 (overgekocht van Camille Schramme). Het is de vader van Roland en Jennie. Vader Arthur en zoon Roland gingen samen de garnaltjes vissen en moeder de vrouw en dochter Jennie stonden in voor de verkoop aan de "trap" (voor diegene die niet vertrouwd zijn met het milieu, het is de plaats op de Visserskaai waar de dagverse vis en garnaal wordt verkocht).

Eneman Eddy

Wie zoekt verder in de oude doos met foto's en maakt een volgend artikelje of wie bezorgt ons de nodige gegevens en foto's?

Van 11 mei 1996 tot 14 mei

organiseert het UNESCO-VORMINGS CENTRUM een tentoonstelling «ZICHT OP ZEE» in zaal Witteburg te Oostduinkerke. Zeegerichte organisaties nemen deel aan deze tentoonstelling en er zal ook een infostand zijn van het Noordzee-Aquarium Oostende en de vriendenkring.

Foto genomen van de Visserskaai Oostende op 10 maart 1996 te 10 uur.

AANBRENG VAN ZEEBIOLOGISCH MATERIAAL

Periode van 8 december 1995 tot 9 maart 1996

Datum	Schip / Persoon	Soort
08/12/95	0427	2 grote spinkrabben, 8 zonnesterren, 2 dodemansduimen, 8 zeedahlia's, 1 kolonie mosdiertjes, 2 zeemaaktslakken
9/12/95	0190	1 grote spinkrab, 1 wijde mantelschelp, 1 heremietkreeft, (1 steen)
11/12/95	0190	1 Engelse poon, 15 dodemansduimen, 5 zonnesterren, 2 grote spinkrabben, 1 purperen zeeklit, 1 wijde mantelschelp.
12/12/95	Z92 B 65	2 kleine octopussen, 5 zeeappels, 2 hondshaaitjes, 5 oetbare zeeappels, 4 steurgarnalen, 4 zonnesterren .
15/12/95	via kantine	1 snotdolf
19/12/95	0427	1 zeeduivel, 10 zonnesterren, dodemansduimen, 1 zeenaald, 5 hooiwagenkrabben
	0148	6 zeesterren, kleine St. Jacobsschelpen, 5 hondshaaien, 5 grote spinkrabben
	0190	decoratieve steen
20/11/95	0190	2 hondshaaien, 8 grote spinkrabben
21/11/95	029	2 gullen, 8 zeedonderpadden
03/01/96	0427	15 zeedonderpadden
04/01/96	0190	1 gevlekte lipvis
	0427	1 snotdolf, 20 zonnesterren, 8 zeedonderpadden, 6 harnasmantjes, 1 zeenaald, 20 hooiwagenkrabbetjes, 20 wijde mantelschelpen, 5 zeeanemonen, (dood aangevoerd kleine slakdolf visgrond The Fall's)
06/01/96	0148	dode lipvis
07/01/96	0455	2 snotdolven
09/01/96	011	visvoer
11/01/96	0427	10 zeeanemonen, 1 zeedonderpad, 10 zonnesterren, 2 grote zeenaalden, 20 hooiwagenkrabbetjes
	0536	1 dode lipvis
13/01/96	0190	Silex stenen als decoratie
15/01/96	0427	3 zonnesterren, 10 zeedahlia's, 5 hooiwagenkrabben, 1 rode spinkrab, 3 kolonies zeespriet
18/01/96	0427	2 dodemansduimen, anemonen, 1 groene zeedonderpad, zeesterren
19/01/96	0427	silexstenen als decoratie

19/01/96	via Adrian	2 zoekreeftjes, 3 grote spinkrabben Lauwereins (kantine vismijn)
20/01/96	0427	1 zeepaardje, 5 hooiwagenkrabben, 12 zeedahlia's, 1 zeekomkommer, 4 dodemansduimen, 6 wijde mantelschelpen, 1 tapijtschelp
31/01/96	0427	1 zeedonderpad, 3 kol. dodemansduimen, 1 zeeanjelier, 6 zeedahlia's, 2 heremietkreeften, 5 wijde mantelschelpen, 1 kol. bloedachtig hoornwier
02/02/96	0148	visvoer
03/02/96	H. Coopman	3 puitalen, 1 platvis, 4 harinkjes
15/02/96	0427	3 zeedonderpadden
16/02/96	029	visvoer
24/02/96	0427	1 zeedonderpad, 5 zeedahlia's, 20 heremietkreeften, 2 zeekomkommers
27/02/96	0427	2 botten, 1 schar, 1 pladijs, 8 zeedonderpadden, 20 heremietkreeften, 10 zeedahlia's, 1 purperen zeeklit, 2 rode spinkrabben
28/02/96	0533	visvoer
28/02/96	0427	1 tong, 1 vijfdradige meun
08/03/96	Rijkstation der Zeevisserij (de heer Polet) en de Belgica.	1 Snotdolf, 1 kleine pieterman, 1 puitaal, 1 zeedonderpad, 1 vijfdradige meun, 1 wijde mantelschelp, 5 lutraria lutraria decoratiemateriaal
09/03/96	0190	embleem op bordje in aardewerk opgevisst door 0190

Het is hier onmogelijk om aan te duiden welke dieren nog in leven zijn. Met moet er wel rekening mee houden dat het sterftcijfer tamelijk hoog is. In netten gevangen zeedieren hebben soms inwendige kwetsuren of zijn ook erg gestresseerd wat dikwijls tot sterven leidt in de eerste dagen na de gevangenschap.

Ook tijdens deze periode bracht O.29 «Broodwinner» regelmatig iedere week vers zeewater aan.

**WE DANKEN HIERBIJ VAN HARTE EN OPRECHT
ALLE REDERS, SCHIPPERS,
BEMANNINGEN EN PARTICULIEREN VOOR HUN
ONBAATZUCHTIGE INZET VOOR HET
NOORDZEE-AQUARIUM.**

ONS GAZETJE

1. Op 7 januari 1996 overleed Maurits Siffer in de ouderdom van 85 jaar. Hij was één van de stichters en zeer actieve secretaris van de Vrienden van het Visserijmuseum te Oostduinkerke en ook was hij lid van onze vereniging sedert de oprichting.

Aan zijn familie, kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen en de Vrienden van het Nationaal Visserijmuseum-Oostduinkerke onze oprechte deelneming.

2. Op donderdag 7 maart 1996 werd ons modelid Roger Maene ten grave gedragen. Hij stierf in de ouderdom van 72 jaar. Aan zijn achtbare familie en vrienden onze oprechte deelneming.

3. Op dinsdag 12 maart 1996 overleed ons modelid Gerard Depree, gewezen visser. Aan zijn echtgenote, kinderen en familie onze oprechte gevoelens van medeleven.

4. Vorige maand werd door het kustvaartuig O.148 een uitzonderlijke grote kabeljauw gevangen buiten de Oostendebank. Het beest woog 17,5 kilogram en had een kuit van 1,3 k, de kop alleen woog 2,3 k. Het beest werd stuksgewijs verkocht op de vistrap.

5. Te De Haan werd op 26 januari 1996 een nieuwe Aquarium- en terrariumvereniging opgericht die luistert naar de mooie naam «PARADIJSVIS». De initiatiefnemers zijn Marnick De Blauwe en Frank Sniijkers. De «Paradijsvis» vergadert te 19u30 iedere derde vrijdag van de maand in de Cafeteria van het Wielingenbad te Wenduine en telt momenteel al een vijftiental leden. Er was nog geen aquariumclub aan de oostkust. In april verschijnt hun eerste clubblad. Alle aquariumliefhebbers uit de regio zijn welkom op de vergaderingen van de «Paradijsvis». Op 19 september 1996 is het BBAT-congres gepland te De Haan en op 14/15 september, het weekend van de Aquariaan. We wensen de nieuwe aquariumclub alle succes toe.

Er zijn nog leden van onze vereniging die bij vergetelheid hun lidmaatschapsbijdrage 1996 niet vereffenden. We zijn zo vrij bij dit tijdschrift voor deze leden een herinneringsbriefje te voegen alsook een overschrijvingsformulier. Mogen we erop rekenen dat dit vlug in orde komt. We wensen natuurlijk alle leden voor de vereniging te behouden want hun lidmaatschap is de daadwerkelijke steun voor de vereniging, die daarmee een degelijk programma kan uitwerken. De port- en drukkosten voor een degelijk tijdschrift zijn tamelijk verhoogd. We behouden echter de bijdrage 1996 op 250 fr. Meld ons ook eventuele adreswijziging, want het is moeilijk een nieuw adres te achterhalen gezien de gemeenten geen adreswijzigingen meer willen doorgeven bij vraag er naar.

